

בסוכה גדולה פליגי כגון דיתבי אפומא דמטלתא ושולחנו בתוך הבית או חוץ לסוכה²⁵ דבית שמאי אמר גזרינן שמא ימשך אחר שולחנו ובית הלל סברי לא גזרינן ודיקא נמי דבסוכה גדולה פליגי מדקתאני מי שהיה ראשו ורובו בסוכה דמשמע דבסוכה כשרה הוה יתיב. ועוד מדקתאני בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין דאי בסוכה קטנה פליגי מחזקת או אינה מחזקת או יצא או לא יצא אי בעי ליה למתני, אלא מאי קטנה, שאינה מחזקת ראשו ורובו ושולחנו ואפי' בית הלל פוסלין ובגמרא אסיקנא דבתרתי פליגי וכו'²⁶.

וכמה כדי ראשו ורובו ושולחנו שבעה טפחים על שבעה טפחים²⁷, ואע"ג דגברא באמתא יתיב כדאוקימנא בפירקא קמא ואמתא ששה טפחים היא, שנמצאה שלא נשאר לשלחנו כי אם טפח. אמרו קצת מרבתינו המפרשים אי נמי אפי' היה יהיה רוחב יתר מטפח אפשר שיכניס ארכבותיו תחת השלחן²⁸. ויראה כיון שהשלחן קצתו בתוך הסוכה כאילו הוא כולו בתוך הבית²⁹, דהא ליכא למיחש דילמא אתי לאימשוכי בתריה כדאיכא למיחש כשהשלחן כולו חוץ לסוכה³⁰.

הסוכה דגזרינן שמא ימשך אחר שולחנו. ובית הלל מכשירין. שכיון ראשו ורובו בסוכה לא גזרינן שמא ימשך אחר שולחנו. אמרו בית הלל לבית שמאי לא כך היה מעשה שהלכו זקני בית שמאי וזקני בית הלל. פי' זה שהקדימו בית הלל לזקני בית שמאי לזקניהם מרוב ענותנותם שאמרו כך שמדת הענותנות מרובה היתה בידם²¹. אמר להם בית שמאי משום ראייה אף הם אמרו לו ליוחנן בן החורני כשמצאוהו ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, אם כן היתה נוהג לא קיימתה מצות סוכה מימך²².

גמרא²³. אמר רב שמואל בר יצחק, פי' זאת השמועה בפרק ראשון היא בתלמוד. אמר רב הונא²⁴ הלכה צריכה שתהא ראשו ורובו ושולחנו. אמר ליה ר' אבא כמאן כבית שמאי דפליגי בהדיה בית הלל. אמר ליה ולא כמאן אזלא השמעתא כבית שמאי הוא דאזלא. ואיכא דאמר אמר ליה ר' אבא דאמר לך מני בית שמאי הוא אזלא, תידוק מינה דהילכתא בהא כותיהו. מתקיף ליה רב נחמן בר יצחק ממאי דבית שמאי ובית הלל בסוכה קטנה אינה מחזקת כדי ראשו ורובו ושולחנו פליגי ודילמא

21 ע"פ עירובין יג: וכו"ה בפ' רבנו יהונתן מלוניל. וע' בדקדוקי סופרים.

22 רוב הראשונים, ע' בריטב"א ור"ן, פ' דזה לאו דוקא ופ' לא קיימת מצות סוכה כראוי וכרצון חכמים אבל התוס' (לעיל ג. ד"ה דאמר) כ' דמדאורייתא פסולה.

23 לעיל ג.

24 לפנינו בגמ' הגירסא היא ר' שמואל ב"ר יצחק כג' הרי"ף, וכמו שכ' רבנו בראש הקטע, ובס"א גורסין רב הונא, וכונת רבנו שכ' שתייהן, אינה ברורה, וע' בדקדוקי סופרים.

25 רבנו הוסיף "חוץ לסוכה" דאפילו בכהאי גוונא שייך גזירת ב"ש שמא ימשך אחר סוכתו, ד"ז לא מצאתי בש"ר.

26 בביאור הסוגיא האריכו הראשונים, ע' ברי"ף, בעל המאור ומלחמות (ז:) ובח' הריטב"א והר"ן.

27 רבנו פ' כשיטת הרי"ף והרמב"ם (ה' סוכה, פ"ד ה"א) והרא"ש, ע"פ הירושלמי פ"ב ה"ח, ודלא כשיטת רש"י (ד. ד"ה על פני) שכ' ז' טפחים ומשהו, וע' במהרש"א שם ובפ"י ועוד אחרונים בשיטת רש"י.

28 לא מצאתי שיטה זה בראשונים מפורש, אבל נ' שכן פ' רבנו יהונתן שכ' (מהד' ליס, בתוך גנזי ירושלים תשמ"א) וז"ל: ז' טפחים על ז' טפחים ואע"ג [דברא באמתא] יתיב והוא שש טפחים איפשר דסגי ליה ... יש לו טפחים או' ג' טפחים והוא יכניס עכ"ל. כה"י מטושטש וחסר אבל יש לשער שר' יהונתן כ' שאפשר להכניס ארכבותיו תחת השלחן.

29 צ"ל הסוכה.

30 וכ"כ המג"א (טוש"ע או"ח ס' תרלד ס"ק ב) מסברה דנפשיה בלי לצטט שום מקור בראשונים, ובאמת ל"מ חידוש זה באף אחד מן הראשונים. וע' במשנה ברורה ושער הציון שם.